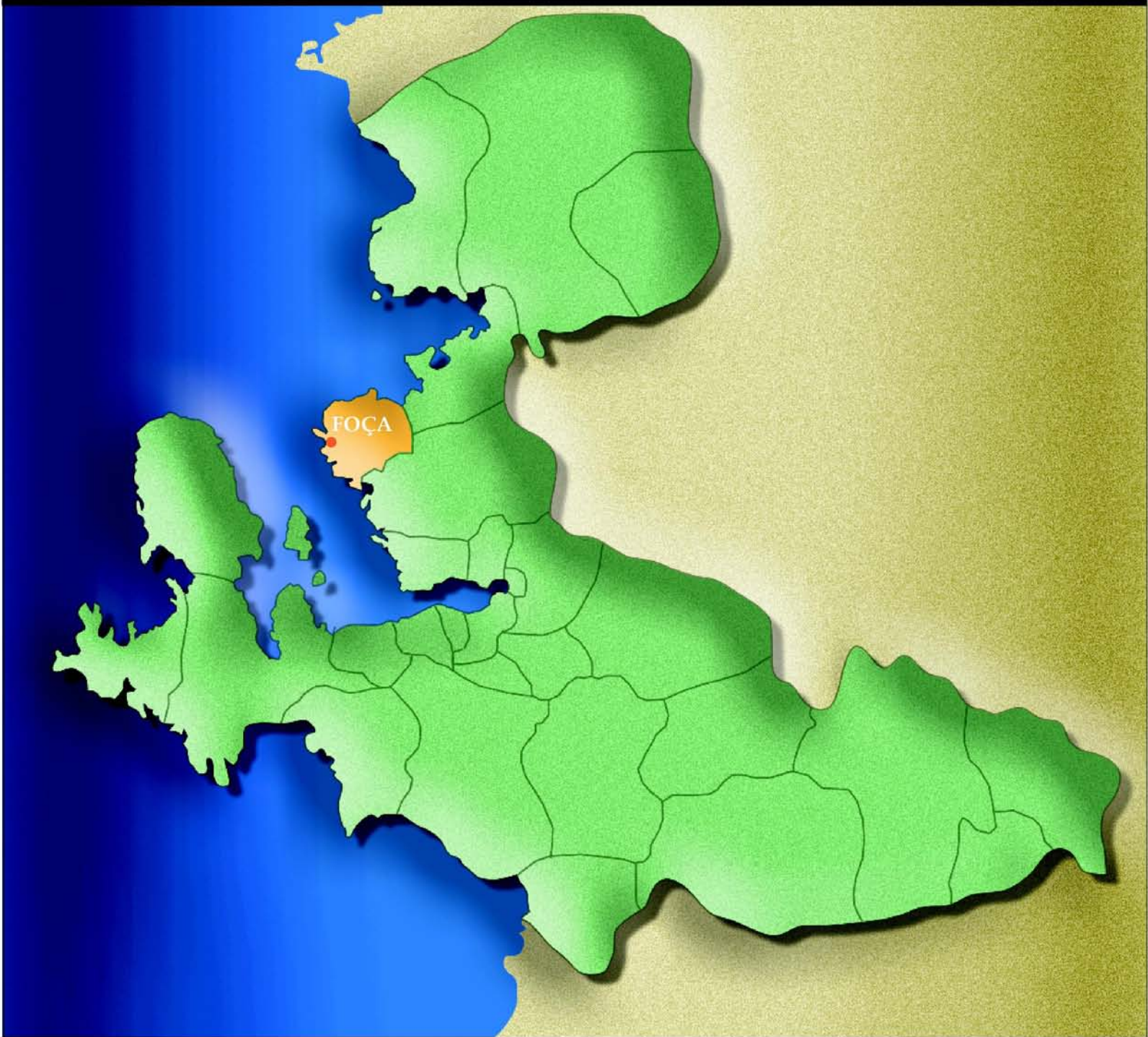

FOÇA

KÜNYE

DEĞİŞKEN	YIL	BİRİM	FOÇA: VERİ/AÇIKLAMA
Yüzölçümü	2006	km ²	228
Nüfusu	2006 (Projeksiyon)	kişi	42.190
Nüfus yoğunluğu	2006 (Projeksiyon)	kişi/ km ²	185
Kentleşme oranı	2006	yüzde	36
Rakımı	2006	m	0-80
İl merkezine uzaklığı	2006	km	72
İzmir'e göre konumu	2006	-	İzmir ilinin kuzeybatısında.
Komşu il ve ilçeler	2006	-	Batısında İzmir Körfezi, Doğusunda Menemen, Kuzeyinde Çandarlı Körfezi ile çevrili.
Metropol ilçe mi?	-	-	Evet.
Temel geçim kaynakları	2006	-	Turizm, tarım, hayvancılık, balıkçılık ve tarıma dayalı küçük sanayi işletmeleri gelmektedir.
Kişi başına düşen gelir	1996	dolar	2.577
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla	1996	YTL	6.982.231
Gayri Safi Tarımsal Üretim gelir	2006	YTL	76.169.487
İhracatı	2006	dolar	132.012.579,20
Önemli ihraç ürünleri	2006	-	--
Ticaret sanayi merkezleri	2006	-	Tansaş, Pehlivanoglu.
Toplam firma sayısı	2006	adet	2.158
Tahsil edilen vergi toplamı	2006	YTL	14.161.920,26
Banka, şube sayısı	2006	adet	4 banka, 6 şube.
Yer altı zenginlikleri	2006	-	--
Toplam konut sayısı	2006	adet	--
Toplam otel yatak kapasitesi	2006	adet	4.069
Okur-yazar nüfus oranı	2006	yüzde	99
Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı	2006	kişi	14
Doktor başına düşen kişi sayısı	2006	kişi	1.688
İlçe ile özdeşleşmiş unsurlar	2006	-	Deniz kenarında ve İzmir'e yakın olması ile yaz turizmi, Özel Çevre Koruma ve Fok Koruma Bölgesi.

1. GİRİŞ

Foça, İzmir ilimizin kuzeybatısında yer alan bir sahil ilçesidir.

2000 nüfus sayımına göre 36.107 nüfusa sahip olan ilçenin 2006 projeksiyonuna göre¹ nüfusu 42.191'dir. İlçe bu rakamla İzmir nüfusuna göre 21. sıradadır ve toplam il nüfusunun yüzde 1,1'ine sahiptir.

1996 yılı GSYİH'sı 6.982.231 YTL olup İzmir genelinde 23. sıradadır ve yüzde 6,4 paya sahiptir. 2.577 \$ kişi başı gelir ile 23. sırada yer almıştır.

İlçede 4 adet belediye, 4 adet köy (orman köyü statüsünde) bulunmaktadır. İlçe merkezinde 3, beldelerde 9 muhtarlık vardır.

İlçede eğitim düzeyi yüksek olup, okuryazarlık oranı yüzde 99'dur.

İlçe merkezi ve Yenifoça Beldesinde turizm önemli bir sektördür.

Foça ve Yenifoça kıyılarının 1979 ve 1980'li yıllarda turizme açılması ve yatırımların hızlanması ilçeye canlılık getirmiştir.

Ulaşımın müsait olması nedeniyle İzmir ve Menemen ilçesi ile ekonomik bağları güçlüdür.

İzmir - Çanakkale yolunun 39 km'sinden sola sapıp 26 km. sonra Foça'ya ulaşılır.

Sonuç itibariyle, Ege'nin incisi İzmir'e fazla uzak olmayan, tarihi antika çağlara, İyonların kurdukları 12 kentten oluşan birliğin bir parçası olacak kadar eskilere dayanan Foça, kalabalık bir turizm merkezi görüntüsünden uzaktır.

Foça, Özel Çevre Koruma ve Fok Koruma Bölgesidir.

2. İlçenin Tarihi, Coğrafi ve Demografik Yapısı

2.1. Tarihi

Şehir ismini Arkaik Döneminde basılan elektrum altın ve gümüş karışımını paralar üzerinde görülen fok balıklarından almıştır.

Bazı kaynaklara göre ise; Foça'ya, M.Ö. IX. Yüzyılın ortalarında, Yunanistan'dan gelen Aeol Bölgesinde Kyme halkının verdiği izinle bugünkü Foça'yı oluşturan bölgeye yerleşen Atinalı'lar, körfezdeki küçük adaların foklara benzemesinden dolayı Phokaia adını vermiştir.

¹ Nüfus projeksiyonu TÜİK tarafından yapılmıştır.

Foça, antik dönemde “Phokaia” ismini taşıyordu ve İon yerleşmelerinin en önemlilerinden biriydi. Bugünkü batı uygarlığının temelleri İ.Ö.6.ncı yy.da İonya’da atıldı.

Dönemin İonya’sı felsefe, mimarlık ve heykeltıraşlıkta da dünyaya yol gösterdi. Denizcilikle ün yapmış Phokaia’lılar, 50 kürekli, 500 yolcu taşıma kapasiteli, hızlı gemiler ile Ege, Akdeniz ve Karadeniz’e açılarak çok sayıda koloni kurdular. Böylece, Phokaia, pek çok Avrupa kenti için ana kent olmuştur.

Günümüzden 2600 yıl önce Marsilya’nın anakenti olan Foça, bugün mega bir kent olan Marsilyanın yanında çok küçük kalmıştır.

Phokaialıların denizcilikteki ustalığı, ticaret alanında da başarılı olmalarına neden oldu. Phokaia, İonya’da doğal altın gümüş karışımı olan Elektron sikkeyi ilk bastran kentlerden biridir.

Phokaia, İ.Ö 546 yılında Perslerin (İranlıların) tahrip ettiği ilk İon kentidir. Bu Pers istilası ile şehrin görkemli çağı sona ermiş, şehir halkının büyük bir çoğunluğu şehri terk etmiştir.

İ.Ö 334 yılı ilkbaharında Büyük İskender’in Anadolu’ya ayak basması ile Pers egemenliğini ortadan kaldırması yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Helenistik devir denilen bu dönemde, kent fiziksel büyümesini sürdürmüş, ancak İ.Ö 6. ve 7. yy.’lardaki ekonomik ve kültürel büyüklüğüne asla erişememiştir. İskender’in ölümünden sonra, Seleukosların, Bergama Krallığı ile Romalıların yönetimine girmiştir.

Erken Hıristiyanlık döneminde ise İlçe bir piskoposluk merkeziydi. Bizanslılar, Phokaia’yı düşün hediyesi olarak Cenevizlilere vermişler, Cenevizliler büyük bir dış kale inşa ederek Phokaia’nın yanına Yenifoça’yı kurmuşlardır. Cenevizliler daha sonra Saruhanoğullarına ve Osmanlılara vergi ödeyerek bu şehri ellerinde tutmuşlar ve buradaki şap madenini işletmişlerdir.

13. yy. da Türk Beyliklerinden Çakabeyin, daha sonraları Saruhanbeyliğinin yönetiminde kalmıştır. Osmanlı Sultanı Fatih Sultan Mehmet 1455 yılında Foça’yı Osmanlı topraklarına katmıştır. 1867 yılında her iki Foça birleştirilerek Manisa eyaletine bağlanmıştır.

1800’lü yıllarda Foça’da Kaymakamlık ve Belediye teşkilatı kurulmuştur.

1914 yılından itibaren Rumeli’den gelen göçmenler Foça’ya yerleştirilmiştir. İlçe 15 Mayıs 1919’da tekrar Rumların eline geçerek büyük bir katliama sahne olmuştur. 11 Eylül 1922’de Foça’ya gelen Ömer Efendi ve süvarileri tarafından topraklarımıza dahil edilmiştir.

1924 mübadelesinde Kavala, Limni ve Midilli adalarından üç grup Foça'ya yerleşmiştir. Limni'den gelenler en önemli ve büyük grup olup ticaret, Midilli'den gelenler tarım, Kavala'dan gelenler ise tütün konusundaki uzmanlıkları doğrultusunda ilçede çalışmalar yapmışlardır. Bu yerleşimden sonra tarımsal faaliyetler kırsal alana kaymıştır.

İlçenin ekonomik hayatında balıkçılık her zaman önemini koruyan bir faaliyet alanını oluşturmuştur.

Önceleri Fokai, daha sonra iki Foça anlamına gelen "Foçateyn" olarak anılan ilçenin halkı Çamaltı tuzlasının İzmir'e bağlanması sonrasında, 1940'lı yıllardan itibaren, istihdamı arttırıcı ve ilçe ekonomisini canlandırıcı faaliyetlerin arayışına girmiştir. Bu kapsamda ilçeye askeri birlik gelmesi istenmiş ve 1950'li yıllarda ilk birlik kurulmuştur.

2.2. Coğrafi Yapısı

Foça, batısında İzmir Körfezi, doğusunda Menemen ilçesi, kuzeyinde Çandarlı körfeziyle çevrili, yüzölçümü 228 km² olan bir ilçemizdir. İlçenin rakımı 0-80 metredir.

İlçe, il merkezine 72 km. uzaklıktadır.

Deniz kıyı uzunluğu; Menemen (Gediz ağzı) - Aliğa (Çakmaklı köyü) arası 55 km'dir.

İlçe, Saros/Erzurum I. Derece deprem kuşağı üzerinde bulunmaktadır.

Kuzeyde Çandarlı Körfezi ve güneyde İzmir Körfezi arasında kalan Foça Yarımadasının kıyıları oldukça girintili çıkıntılıdır. Denize uzanan sırt ve burunlar arasında bulunan irili ufaklı koylar ve adalar güzel manzaralı bir kıyı kuşağı oluşturur.

Foça bu koyların en büyüğünün üzerinde kurulmuştur. Bu koyun karşısında yer alan İncir, Orak ve Fener adaları Foça'yı doğal bir liman haline getirmiştir.

4. Mersinaki koyunun karşısında ise Hayırsız Ada ve Metalik Ada bulunur.

İlçede dağ bulunmamaktadır. İlçenin en yüksek tepeleri; Şaphane tepesi (450 metre), Kartal tepesi (435 metre), Kızıldağı tepesi (352 metre)'dir.

İlçenin belli başlı ovaları ise Ilıpınar Ovası, Gencelli Ovası, (Yenifoça-Kozbeyli) Gerenköy Ovası, Bağarası ve Yenibağarası ovalarıdır.

İlçede göl bulunmamaktadır. En önemli akarsuyu Menemen ilçesiyle sınır oluşturan Gediz nehridir. Foça ilçesi sınırlarında Gediz nehrinin önemli bir kolu olan Kışla deresi akmaktadır. Fakat dere yaz aylarında kurumaktadır.

Akdeniz ikliminin egemen olduğu yörede, yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlıdır. Foça İzmir ilinin en az yağış alan ilçelerinden birisidir. Yıllık yağış ortalaması 780 mm.'dir.

En sıcak aylar ortalaması 26 derece ve en soğuk aylar ortalaması ise 8 derecedir. Yağış olan günler toplamı 54.8 gün/yıl'dır. Nemlilik oranı ise yüzde 64'dür.

İlçe, tarihi gelişimi itibariyle değişik dönemlerin mimari özelliklerini taşıması nedeniyle arkeolojik-kentsel ve doğal sit koruması altındadır.

İlçedeki alan dağılımı şu şekildedir;

Tablo 1: Alan Dağılımı (2006)

	Yüzölçümü (da)	Pay (%)	Kişi başına düşen birim alan (m ²)
Sanayi alanı	*	*	0
Konut alanı	*	*	0
Tarım alanı	51.985,5	23	1.232,2
Yeşil alan	*	*	0
Arkeolojik sit alanı	*	*	0
Diğer alanlar	*	*	*
Toplam İlçe	228.000	100,0	5.404

Kaynak: Foça Kaymakamlığı, İzmir Tarım İl Müdürlüğü, 2007.

* Bilinmiyor.

2.3. Demografik Yapısı

İlçe merkez nüfusu 2000 yılı itibariyle 36.107'dir. Nüfus TÜİK 2006 yılı projeksiyonuna göre 42.190 olmuştur.

Tablo 2: Nüfus Durumu

	2000			2006
	Erkek	Kadın	Toplam	Toplam*
İlçe Merkez	9.482	4.762	14.604	15.594
Bucak+Köy+Belde	13.675	7.828	21.503	26.596
Toplam	23.517	12.590	36.107	42.190

Kaynak: TÜİK, 2007.

* TÜİK, projeksiyon

Bucak: Yenifoça,

Beldeleri: Bağarası, Gerenköy;
Köyleri: Yeni Bağarası, Ilıpınar, Yeniköy, Kozbeyli

İlçede, dört belediye, 4 adet köy ise orman köyü statüsündedir.

İlçe merkez mahalle muhtarlıkları 3, belde mahalle muhtarlıkları 9 adettir.

İlçede yaşayanların çoğunluğu mübadele ile gelen ve daha sonra yerleşmiş olanlardan, asker, sivil ve emeklilerden oluşmaktadır.

İlçede oy kullanma ehliyetine sahip kişi sayısı 17.479'dur.

3. Ekonomi

Foça ilçesi, TÜİK tarafından en son olarak 1996 yılında yayımlanan ilçeler bazında GSYİH rakamlarına göre 6.982.231 YTL ile İzmir genelinde 23. ve 2.577 \$ kişi başı GSYİH rakamı ile de 23. sırada yer almıştır.

İlçenin gelir kaynaklarının başında, turizm, tarım, hayvancılık, balıkçılık ve tarıma dayalı küçük sanayi işletmeleri gelmektedir.

2006 yılı itibariyle Foça'dan ihracat yapan firma sayısı 10 olup, yapılan ihracat miktarı 132.012.579,20 \$'dır. İlçedeki yabancı sermayeli işletme sayısı 8'dir.

Son yıllarda Foça ve Yenifoça beldesinde turizm, önemli bir ekonomik sektör haline gelmiştir.

İlçenin belde ve köylerinde ekonomi tarıma dayalıdır.

İlçede 4 banka, 6 şube ile hizmet vermektedir.

Tablo 3: Faaliyet Gösteren Firmalar (2007)

Kayıtlı Olduğu Oda	Firma Sayısı
Menemen Ticaret Odası (Foça+Yeni Foça)	346
Ziraat Odası	900
Ege Bölgesi Sanayi Odası (Yerli Sermayeli 13, Yabancı Sermayeli 3)	16
Ege İhracatçı Birlikleri	12
Esnaf ve Sanatkârlar Odası	884
Toplam Firma Sayısı	2.158

Kaynak: Menemen Ticaret Odası, EBSO, Ziraat Odası, Ege İhracatçı Birlikleri, Esnaf ve Sanatkarlar Odası, 2007.

İlçede, Su rnleri Kooperatifi (Foça ve Yenifoada), Kalkınma Kooperatifi (1 adet Bağarasında), Sulama Kooperatifi (1 adet Ilıpınarda) mevcuttur.

Esnaf Kefalet Kooperatifinin üye sayısı 120, Su Ürünleri Kooperatifinin üye sayısı ise 40'dır.

İlçede SSK'ya bağlı çalışan sayısı 2.246, SSK'ya bağlı emekli sayısı ise 1.5621'dir.

İlçede Emekli Sandığına bağlı 808 emekli ve 230 dul-yetim bulunmaktadır.

İlçede Bağkur 2.926'ya tabi 95 yaşlı/mamul, 1479'a tabi 350 yaşlı/mamul bulunmaktadır.

İlçe, Gediz Ovasının son kısmında yer almaktadır.

Bağarası ve Gerenköy Beldeleri ile Ilıpınar, Kozbeyli, Yeniköy ve Yenibağarası köylerinde tarım ve hayvancılık yapılmaktadır.

İlçe merkezi ile Yenifoça Beldesi'nin ekonomisi ise balıkçılık ve turizme dayalıdır.

İlçede tarım ve hayvancılıkla uğraşan aile sayısı 830'dur.

İlçede 2006 sonu itibariyle 1.554 Gelir Vergisi mükellefi bulunmakta olup tahakkuk eden vergi 10.515.495,79 YTL'dir. Bu tahakkukun 8.244.681,83 YTL'si tahsil edilmiştir.

Kurumlar vergisi mükellef adedi ise 142 olup 380.661,21 YTL vergi tahakkuk ettirilmiş, 188.365,93 YTL tahsilat yapılmıştır.

KDV mükellef adedi 775, diğer vergi mükellef adedi 785 olup tahakkuk ettirilen vergi tutarları sırasıyla 2.259.720,39 ve 4.023.777,35 YTL'dir.

Bunun KDV'de 1.569.375,67 ve diğer vergilerde 3.252.413,43 YTL'si tahsil edilmiştir.

Tablo 4: En Çok Vergi Veren İlk 20 Firma (2006)

Sıra No	Ünvan	Tutar (YTL)
1.	Hancı Petrol Ltd. Şti.	18.565,31
2.	Bayık Petrol Tic. A.Ş.	14.612,55
3.	Safir Tur. Ltd. Şti.	14.337,04
4.	Gönülcan İnş. Mlz. Ltd. Şti.	10.263,24
5.	Foça Dörtler Ekmek San. Ltd. Şti.	10.220,22
6.	Onur Harfiyat Nak. Tic. Ltd. Şti.	9.472,10
7.	Etik Petrol Tic. Ltd. Şti.	9.225,58
8.	Hanedan Turz. Tic. A.Ş.	8.079,42
9.	Azak Turz. Tic. Ltd. Şti.	6.094,28
10.	Yenifoça Ekmek San. Ltd. Şti.	5.486,10
11.	Ayos Turz. Paz. Ltd. Şti.	4.428,63
12.	Söylemezoğlu Dayn. Tük. Mal.	4.002,36
13.	Yenifoça Sahil Sey. Ltd. Şti.	3.920,80
14.	Uykar İnş. Ltd. Şti.	3.918,37
15.	Can Kardeşler Ltd. Şti.	2.899,97
16.	Ayhan Oto Ltd. Şti.	2.500,63
17.	Özel Foça Sürücü K. Ltd. Şti.	2.410,13
18.	Dirin Gıda Ürün. Ltd. Şti.	2.345,63
19.	Çabuk Hafr. Ltd. Şti.	2.232,00
20.	Özbey Turz. San. Tic. Ltd. Şti.	2.123,90

Kaynak: İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı, 2007.

Tablo 5: En Çok Vergi Veren İlk 20 Mükellef (2006)

Sıra No	İsim	Tutar (YTL)
1.	Ceyhun Çetin	33.825,42
2.	İlke Eryılmaz	25.567,55
3.	F. Serdar Bağcı	21.400,12
4.	Berna Aktaşan	21.142,83
5.	Sezgin Onat	18.354,31
6.	Mete Kaya	17.222,15
7.	Turan Doğan	16.197,29
8.	Oylum Türksoysal	16.044,22
9.	Bahtiyar Celep	15.954,65
10.	Aydemir Arısoy	13.564,58
11.	Kıvanç Çağırın	11.222,13
12.	Gülay Atak Kısa	10.512,94
13.	İbrahim özbey	10.241,81
14.	Leviz Karataş	10.150,55
15.	Büke Üstüncök	9.748,03
16.	Emrehan Bozkurt	9.502,13
17.	Bülent Çakırer	9.445,62
18.	Mehmet Kuzu	9.137,35
19.	Vedat Aksoy	8.002,90
20.	Güler Keçeci	6.851,25

Kaynak: İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı, 2007.

3.1. Tarım

Tarımla uğraşan nüfusun yüzde 85'i tarım, yüzde 15'i hayvancılıkla ilgilidir.

Bağarası ve Gerenköy Beldeleri ile Ilıpınar, Kozbeyli, Yeniköy ve Yenibağarası köyleri tarım ve hayvancılık, ilçe merkezi ile Yenifoça beldesi ise balıkçılık ve turizme dayalı ekonomiye sahiptir.

İlçede tarım ve hayvancılıkla uğraşan aile sayısı 830'dur.

Toplam tarım alanı 51.985,5 dekadır.

Tarım arazisinin yüzde 50'si tarla alanı olarak kullanılmaktadır. 26.0000 da. tarla alanını, 16.070 da. zeytin, 5.110 da. ile de sebze ekiliş alanı izlemektedir.

Tarıma elverişli boş arazi 2.000 da.'dır.

Tarım alanlarının 25.770,5 dekarında sulama yapılırken 26.215 dekarlık alan sulanmamaktadır.

Örtü altı yetiştiriciliğinde; sebze-meyve yetiştiriciliği yapan köy sayısı 2, toplam hane sayısı 5'dir. 1,50 da cam sera, 9,00 da plastik sera olmak üzere toplam 10,50 da'lık alanda sebze ve meyve yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Tablo 6: Tarımsal Alan Dağılımı

	Yüzölçümü		2006 Pay (%)	Kümülatif Değişim (%)
	2002	2006		
Toplam tarım alanı	46.600	51.985,5	100	11,6
Tarla alanı	33.590	26.000	50	-22,6
Sebze alanı	3.340	5.110,5	10	53
Meyve alanı	250	115	0	-54
Bağ alanı	210	260	0,5	23,8
Narenciye alanı	100	30	0	-70
Zeytin alanı	7.400	16.070	31	117,2
Nadas alanı	500	2.400	4,6	380
Tarıma elverişli boş arazi	1.210	2.000	3,8	65,3
Sulanan tarım alanı	29.890	25.770,5	49,6	-13,8

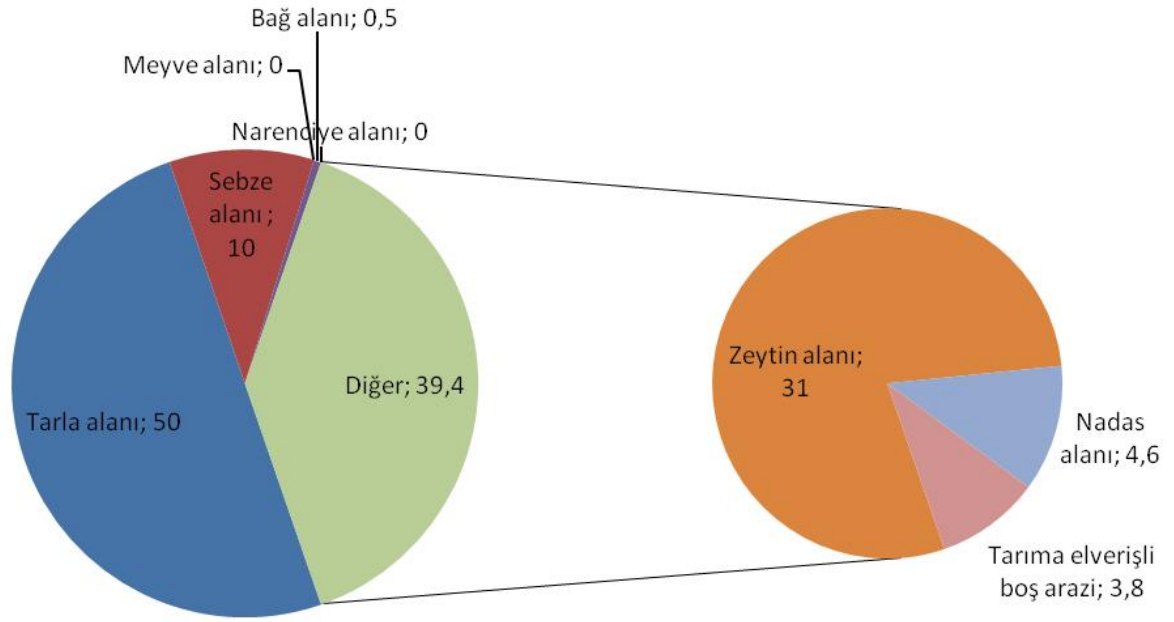
Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, 2007.

Toplam tarım alanlarının yüzde 50'si sulu tarım arazisidir.

Toplam tarım alanının yüzde 5'i nadasa bırakılmış olup, yüzde 4'ü tarıma elverişli boş arazi olarak görülmektedir.

2006 yılında alan olarak en yüksek artış oranı %117 ile zeytin alanında gerçekleşmiştir.

Grafik 1: Tarım Arazileri Dağılımı

Kaynak: Tablo 6'dan yararlanılarak oluşturulmuştur.

3.1.1. Bitkisel üretim

İlçede toplam kapasitesi 43.500 kg/gün olan 2 adet soğuk hava deposu bulunmaktadır.

İlçede zeytin ve bağda organik tarım yapılmaktadır.

2006 yılında, toplam tarım alanı 2002 yılına göre yüzde 12 oranında artmıştır.

Ancak, tarla ekiliş alanı dört yılda yüzde 23 azalmıştır.

İlçede bitkisel ürün deseni aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 7: Tarla Ürünleri Üretimi

Ürün	Ekiliş Alanı (da)			Üretim (ton)			Verim (kg/da)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Mısır (Silaj) (II. Ürün)	2.030	7.000	244,8	9.132	35.000	283,3	4.500	5.000	11,1
Soğan (Kuru)	0	1.500	-	0	7.500	-	-	5.000	-
Pamuk (Kütlü)	24.000	15.000	-37,5	9.120	6.000	-34,2	380	400	5,3
Mısır (Dane) (II. Ürün)	0	4.000	-	0	4.800	-	-	1.200	-
Buğday (Ekmeklik)	0	5.000	-	0	2.250	-	-	450	-
Mısır (Dane) (I. Ürün)	1.000	1.000	0	1.000	1.400	40	1.000	1.400	40
Fiğ (Y.ot)	0	500	-	0	500	-	-	1.000	-
Arpa (Diğer)	1.800	2.000	11,1	360	400	11,1	200	200	0
Fiğ (K.ot)	0	350	-	0	140	-	-	400	-
Korunga (K.ot)	0	200	-	0	60	-	-	300	-
Fiğ (Dane)	200	200	0	20	24	20	100	120	20
Ayçiçeği (Yağlık)	0	130	-	0	18,2	-	0	140	-
Yulaf (Dane)	100	100	0	15	15	0	150	150	0
Bakla (Kuru)	20	20	0	3	3	0	150	150	0
Mısır (Silaj) (I. Ürün)	970	0	-100	4.365	0	-	4.500	-	-
Buğday (Diğer)	5.500	0	-100	2.475	0	-	450	-	-
Toplam	35.620	37.000	3,9	26.493	58.056,2	119,1	---	---	---

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, 2007.

Tarla ürünleri ekiliş alanı incelendiğinde; 2006 yılında 2002 yılına oranla dört yılda toplam yüzde 4'lük bir artış gerçekleştiği görülmektedir. Gerçekleşen yıllık ortalama artış oranı ise yüzde birdir. Ekiliş alanları itibariyle pamuk (kütlü), mısır (silaj), buğday, mısır (dane), arpa dikkati çeken tarla ürünleridir.

Üretim miktarları açısından 35.000 ton ile mısır (silaj) ilk sıradadır. Bunu 7.500 ton ile soğan (kuru), 6.000 ton ile pamuk (kütlü) izlemektedir.

Genel olarak dekar başına verim miktarında bir değişiklik olmamakla birlikte mısır (dane) (I. ürün) verim miktarında dört yılda yüzde 40, yıllık yüzde 10 oranında artış gerçekleşmiştir.

Mısır (silaj) (II. Ürün), üretim miktarında yılda ortalama yüzde 70 oranında artış gerçekleşmiştir.

Dört yıllık sürede, kütlü pamuk üretiminde ise azalışlar olmuş, ekiliş alanında ve üretimde yıl başına yüzde 10'lara varan düşüşler görülmüştür.

İlçe tarımında sebze bir diğer uğraş alanıdır.

Tablo 8: Sebze Üretimi

Ürün	Ekiliş Alanı (da)			Üretim (ton)			Verim (kg/da)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Domates	1.500	4.500	200	9.000	22.500	150	6.000	5.000	-16,7
Ispanak	150	400	166,7	188	520	176,6	1.250	1.300	1
Hıyar (Sofralık)	50	100	100	150	300	100	3.000	3.000	0
Pırasa	150	100	-33,3	300	300	0	2.000	3.000	50
Kavun	100	100	0	250	250	0	2.500	2.500	0
Marul (Kıvırcık)	0	120	-	0	240	-	---	2.000	-
Karpuz	50	50	0	200	200	0	4.000	4.000	0
Mantar (Kültür)	0	-	-	700	150	-78,6	---	-	-
Biber (Salçalık)	10	20	100	10	40	300	1.000	2.000	100
Enginar	10	20	100	20	30	50	2.000	1.500	-25
Patlıcan	10	20	100	10	20	100	1.000	1.000	0
Lahana (Beyaz)	10	10	0	20	20	0	2.000	2.000	0
Kabak (Sakız)	30	10	-66,7	90	20	-77,8	3.000	2.000	-33,3
Lahana (Kırmızı)	10	10	0	15	15	0	1.500	1.500	0
Börülce (Taze)	10	30	200	5	15	200	500	500	0
Karnabahar	10	10	0	15	15	0	1.500	1.500	0
Pancar (Kırmızı)	0	10	-	0	15	-	---	1.500	-
Sarımsak (Taze)	0	10	-	0	10	-	---	1.000	-
Biber (Dolmalık)	10	10	0	10	10	0	1.000	1.000	0
Biber (Sivri)	10	10	0	5	10	100	500	1.000	100
Bamya	0	20	-	0	8	-	---	400	-
Fasulye (Taze)	10	10	0	8	8	0	800	800	0
Bezelye (Taze)	0	10	-	0	5	-	---	500	-
Barbunya (Taze)	10	10	0	3	5	66,7	300	500	66,7
Soğan (Taze)	10	10	0	5	5	0	500	500	0
Soğan (Kuru)	1.000	0	-100	1.000	0	-100	1.000	-	-
Marul (Göbekli)	150	0	-100	225	0	-100	1.500	-	-
Kereviz (Kök)	10	0	-100	15	0	-100	1.500	-	-
Kabak (Bal)	10	0	-100	10	0	-100	1.000	-	-
Bamya	10	0	-100	5	0	-100	500	-	-
Toplam	3.330	5.600	68,2	12.109	24.711	104,1	---	---	---

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, 2007.

2002 yılı itibariyle 3.330 dekarlık alanda 12.109 ton sebze üretilmiştir. 2006 yılında ise ekiliş alanında yüzde 68 oranında bir artışla 5,600 dekarlık alanda 24.711 ton üretim yapılmıştır. Üretim miktarında da yüzde 100 oranında bir artış görülmektedir.

Bu artışta üretim miktarı açısından dikkati çeken ürünler sırasıyla; domates, ıspanak, hıyar (sofralık), pırasa, kavun, marul (kıvırcık), mantar (kültür), karpuz, biber (salçalık), patlıcan, karnabahar, lahana (beyaz, kırmızı), börülce (taze), biber (dolmalık, sivri), barbunadır.

Üretim miktarındaki artışa bağlı olarak 2006 yılında meyve üretim alanında da yüzde 83 oranında bir artış gerçekleşmiştir. 165.000 dekar olan üretim alanı 301.360 dekara yükselmiştir. Üretim miktarında da yüzde 50 oranında artış gerçekleşmiş, 4.090 ton olan üretim miktarı 6.120 tona çıkmıştır.

Tablo 9: Meyve Üretimi (1)

Ürün	Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı			Üretim (ton)			Verim (kg/ağaç)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Zeytin (Yağlık)	143.000	275.000	92,3	3.575	5.500	53,8	25	20	-20
Şeftali (Diğer)	5.700	6.900	21	228	255	12	40	37	-7,5
Zeytin (Sofralık)	4.000	10.000	150	80	200	150	20	20	0
Erik	3.600	3.600	0	72	72	0	20	20	0
İncir	2.000	2.000	0	30	30	0	15	15	0
Nar	1.300	1.600	23,1	13	24	84,6	10	15	50
Mandarin	3.600	840	-76,7	72	21	-17,7	20	25	25
Armut	700	700	0	7	9	28,6	10	13	30
Ayva	320	120	-62,5	3	4	33,3	10	30	200
Antep Fıstığı	470	500	6,4	2	3	50	5	5	0
Kayısı	100	100	0	2	2	0	15	20	33,3
Limon	130	0	-100	3	0	-100	20	-	-
Portakal	80	0	-100	3	0	-100	35	-	-
Toplam	165.000	301.360	82,6	4.090	6.120	49,6	---	---	---

Kaynak: İl Tarım Müdürlüğü, 2007.

210 dekarda gerçekleştirilen üzüm yetiştiriciliğinden 250 ton üretim sağlanmıştır.

Dekar başına verim miktarında ise bir değişiklik olmamıştır.

Tekirdağ Bağcılık Enstitüsü ve Manisa Bağcılık Enstitüsü'nün destekleriyle Foça'nın Bayramderesi Mevkii'nde 6 yıl önce kurulan Foça Karası üzüm bağlarından olumlu sonuç alınmıştır.

Bağlarda şarap üretimine çok elverişli üzümler yetiştirilmektedir.

Milattan önce 6. yüzyıldan bu yana bölgede üretilen, ancak 1926'daki mübadeleden sonra gerileyen şaraplık üzüm üretimi yeniden canlandırılması konusunda önemli mesafeler katedilmiştir.

Foça'da kendi bağını kurmanın yanı sıra çok sayıda kişiye de bahçelerine veya arazilerine dikmeleri için "asma çubuğu" verilmiştir.

Avrupalıların Foça üzümünden elde edilen şarabı milattan önceki dönemlerden bu yana bildikleri belirtilmektedir.

Tablo 9 Meyve Üretimi (2)

Ürün	Ekiliş Alanı (da)			Üretim (ton)			Verim (kg/da)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Üzüm (Çekirdeksiz) (Kurutmalık)	200	200	0	234	240	2,6	1.200	1.200	0
Üzüm (Sofralık)	10	10	0	10	10	0	1.000	1.000	0
Toplam	210	210	0	244	250	2,5	---	---	---

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, 2007.

İlçede tarımsal alet ve ekipman varlığı çeşitlilik göstermektedir.

Tablo 10: Tarımsal Alet ve Ekipman Varlığı (2006)

Alet-Ekipman	Adet	Alet-Ekipman	Adet
Traktör	410	Pnömatik Ekim Makinası	8
Kulaklı Traktör Pulluğu	520	Üniversal Ekim Makinası	200
Kültüvatör	350	Kimyevi Gübre Dağıtma Makinası	430
Diskli Tırmık	350	Orak Makinası	3
Dişli Tırmık	180	Ot Tırmığı	25
Hayvan Pulluğu	15	Biçer Bağlar Makinası	5
Ark Pulluğu	60	Balya Makinası	50
Dip Kazan (Subsoiler)	15	Sap Döver Harman Makinası (Batöz)	20
Toprak Frezesi (Rotovator)	140	Sap Toplamalı Saman Yapma Makinası	8
Rototiller	30	Traktörle Çekilen Çayır Biçme Makinası	5
Taş Toplama Makinası	1	Mısır Silaj Makinası	31
Toprak Tesviye Makinaları	16	Pamuk Toplama Makinası	4
Toprak Burgusu	18	Mısır Daneleme Makinası	2
Hayvanla-Traktörle Çekilen Ara Çapa Makinaları	280	Selektör (Sabit veya Seyyar)	1
Traktörle Çekilen Hububat Ekim Makinası	25	Yem Hazırlama Makinaları	30
Kombine Hububat Ekim Makinası	5	Yem Dağıtıcı Römork	5
Sap Parçalama Makinası	55	Sırt Pülverizatörü	50
Sedyeli Motorlu Pülverizatör	2	Kuyrun Milinden Hareketli Pülverizatör	40
Tozlayıcı Kombine Atomizör		Atomizör	20
Tozlayıcı	18	Elektro Pomp.	100
Santrüf Pompa	15	Yağmurlama Tesisi	12
Motopom (P) Termik	45	Damla Sulama Tesisi	8
Derin Kuyu Pompa	25	Kuluçka Makinası	1
Krema Makinası	3	Süt Sağım Tesisi (Sabit)	50
Civciv Ana Makinası	1	Su Tankeri (Tarımda Kullanılan)	45
Tarım Arabası (Römork)	685		

Kaynak: İl Tarım Müdürlüğü, 2007.

3.1.2. Hayvancılık

İlçede hayvancılık önemli bir geçim kaynağıdır.

10 adet tavuk çiftliği, 1 adet hindi çiftliği, 26 adet büyük ve orta ölçekli büyükbaş hayvan çiftliği bulunmaktadır.

İlçede 644.000 baş tavuk, 18.000 baş hindi, 7.900 baş koyun, 3.657 baş sığır mevcuttur.

2006 yılı itibariyle ilçede 2.340 baş holstein cinsi hayvanın 1.250 başı sağmaldır ve üretilen süt miktarı 7.875 tondur.

İlçedeki 1.260 baş melez sığırın 758 başı sağmal olup, bunlardan toplam 3.411 ton süt üretilmiştir. 57 baş yerli sığırın 20 başı sağmal olup, toplam süt üretim miktarı 40 tondur.

7.900 baş toplam koyun varlığının 4.500 başı sağmaldır ve 675 ton toplam süt, 1.100 baş kıl keçisi varlığının 600 başı sağmal olup, 90 ton toplam süt miktarlarıdır.

İlçedeki 644.000 tavuk varlığının, 354.000 adedi broiler, 290.000'i yumurtacıdır.

İlçe ekonomisinin önemli geçim kaynaklarından biri de balıkçılıktır.

İlçe merkezi ile Yenifoça beldesinde, 328 aile geçimini balıkçılıktan sağlamaktadır.

İlçede; 186 özel yat, 252 adet balıkçı teknesi, 2 adet yolcu motoru, 2 adet hizmet gemisi, 26 adet amatör balıkçı teknesi, 31 adet ticari yat bulunmaktadır.

İlçe merkezindeki rıhtım, 150 yat ve tekne kapasitelidir.

Yenifoça beldesindeki balıkçı barınağı 75 tekne kapasitelidir.

İlçe'de 1 adet balık üretim çiftliği bulunmaktadır.

Foça'da 2.660 adet yeni usul kovan mevcut olup, 2006 yılı itibariyle 15.000 kg bal elde edilmiştir. 500 kg balmumu üretimi yapılmıştır.

İlçe ekonomisinin diğer bir faaliyeti de balıkçılıktır. Yaklaşık üç yüz aile geçimini balıkçılıktan sağlamaktadır.

Tablo 11: Hayvan Varlığı

	2002	2006	Artış (%)
Sığır	3.070	3.657	19,1
Koyun	8.050	7.900	-1,9
Kıl Keçisi	1.200	1.100	-8,3
Tavuk	525.000	644.000	22,7
Hindi	25.000	18.000	-28
At	140	24	-82,9
Katır	7	4	-42,9
Eşek	40	23	-42,5

Kaynak: İl Tarım Müdürlüğü, 2007.

Ege'deki en büyük trol filosu Foça'dadır. Karadeniz'den Foça'ya geçen gırgırlar ise, bölgenin bereketli av verdiğinin bir kanıtıdır. Orkinoz, Kırlangıç, Kefal, Mezgit, İşkine, Kupez, Kolyoz, Sinarit, Pisi, Dil, Levrek, Çinekop, Adabeyi, Barbunya, Mercan, Tranca, Çipura, Karagöz, Sargoz, Kalamar, Sübye, Ahtapot, Istakoz, Midye, Akirides, Karides v.b. bütün bu balıkları ve deniz ürünlerini barındıran bir bölgedir.

3.1.3. Tarımsal Üretim Gelirleri

Tablo 12: Gayri Safi Tarımsal Gelir

Üretim Kolları	Üretim			Gayri Safi Gelir		
	2002	2006	Artış	2002	2006	Artış
Tarla Ürünleri	26.493	58.056,2	119,1	9.051.625,0	13.389.232,0	48
Meyve	4.090	6.120	49,6	2.541.700,0	7.597.710,0	199
Üzüm	244	250	2,5	170.300,0	339.600,0	99,4
Sebze	12.109	24.711	104,1	2.294.075,0	10.385.550	352,7
Süt	9.701	12.091	24,6	2.910.300	6.287.320	116
Bal	18,3	15	-18	91.500	127.500	39,3
Balmumu	0	0,5	-	0	3.750	-
Et						
Kırmızı	121,9	142,2	16,7	714.375	1.636.000	129
Beyaz	1.760,5	5.555,5	215,6	5.292.295	21.144.250	300
Yapağı	6,2	8,5	37,1	6.820	14.875	118
Keçi Kılı	0,6	0,7	16,7	360	700	94,4
Su ürünleri	0	806	-	0	2.823.000	-
Toplam	54.544,5	107.756,6	97,6	23.073.350	63.749.487	176,3
Yumurta						
Toplam	---	---	---	31.713.350	76.169.487	140,2

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü Verileri ve İlçe Kaymakamlığı Kayıtları, 2007.

3.2. Sanayi

İlçe, Cumhuriyetten önceki dönemlerde önemli tuz ihraç limanlarındandı. Cumhuriyetten sonra bu özelliğini kaybetmiş ve bugün turizm, balıkçılık ve tarımın başlıca ekonomik faaliyetleri oluşturduğu bir ilçemiz olmuştur.

Özellikle yaz aylarında ticari faaliyetlerin yoğunlaştığını söylemek mümkündür. Bu faaliyetler hediyelik eşya satışı, lokanta ve bar işletmeciliği olarak sıralanabilir.

Foça ve Yenifoça'da zamanla tarım önemini yitirmiş ve yerini turizm, balıkçılık ve ticarete bırakmıştır.

İlçenin yönetim merkezi olması nedeniyle memur nüfusu Foça'nın sosyal yapısını etkilemektedir.

İzmir'e yakınlık nedeniyle yazlık sayısı gün geçtikçe artmakta, yaz aylarında ilçeye taşınanların yanında hafta sonları gününbirlik gelenlerin yarattığı bir talep oluşmaktadır.

İlçede organize sanayi bölgesi bulunmamaktadır. Faaliyet gösteren işyerleri muhtelif bölgelere dağılmıştır.

Foça'nın ekonomik yaşamında tarımsal üretim, zeytincilik ve balıkçılık önemli yer tutmaktadır. Son yıllarda Foça Karası üzümünün yeniden üretilmesi çalışmaları başarılı olmuştur ve ekonomik değer olarak tarımsal üretime kazandırılmaya çalışılmaktadır.

3.3. Ticaret

Gelişmekte olan sanayi tarıma dayalı olup, küçük işletmeler şeklinde faaliyet göstermektedir.

İlçede 1 adet sunta fabrikası, 2 adet tül fabrikası, 2 adet çırçır fabrikası, 6 adet zeytinyağı fabrikası, 4 adet mandıra, 10 adet tavuk çiftliği (yumurta, broiller), 1 adet hindi çiftliği, 1 adet mantar çiftliği bulunmaktadır.

Menemen Ticaret Odasına kayıtlı üyesi sayısı 346'dır. İlçede Ege Bölgesi Sanayi Odası'na kayıtlı yerli sermayeli 13, yabancı sermayeli 3 firma faaliyet göstermektedir.

Ayrıca, Foça'da 884 faal üyesi olan Esnaf ve Sanatkarlar Odası ile 900 üyesi olan Ziraat Odası da bulunmaktadır.

Ege İhracatçı Birliklerine kayıtlı üye sayısı 12'dir.

Bunun yanı sıra Foça ve Yenifoça'da iki su ürünleri kooperatifi, Bağarasında bir kalkınma kooperatifi ve İlıpınar'da bir sulama kooperatifi faaliyet göstermektedir.

İlçede bulunan cezaevinde mahkumların topluma kazandırılması ve meslek sahibi yapılması amacıyla çeşitli faaliyet kollarında üretim yapılmaktadır.

İlçede Tansaş Market ve Pehlivanoğlu alışveriş merkezleri vardır. Toplam kapladıkları alan 800 m²'dir.

Fuar-sergi alanı olarak, belediye sosyal tesisi mevcuttur. Toplam kapladığı alan 400 m²'dir.

İlçede Belediye Salı pazarı 5000 m² alanda kurulmaktadır. 525 tezgah ile toplam doluluk oranı yüzde 85'dir.

3.4. Turizm

1960 yılından sonra Foça için yeni bir ekonomik etkinlik olan turizm önem kazanmıştır.

İlçenin deniz kenarında olması ve İzmir'e yakınlığı yaz turizmi için tercih edilmesine neden olmaktadır. Akdeniz Klubüne (Club Med) ait tatil köyünün açılışı turizm sektöründe Foça'nın yapısını etkilemiştir.

İlçede, yaz-kış oturanlar olduğu gibi yazlık ev kiralayanlar, hafta sonları kalmaya gelenler ve günübirlik kalanlar olmaktadır. Böylece kent nüfusuna, yaz aylarında yaklaşık olarak kendi nüfusunun beş katı yerli ve yabancı turist nüfusu eklenmektedir.

Foça, Özel Çevre Koruma ve Fok Koruma Bölgesidir.

Sit alanları ile üç büyük askeri birliğin yer aldığı ilçede, turizm tam anlamıyla diğer faktörlerin önüne geçememekte ve hafta sonu günübirlik turizme kaymaktadır.

Arkeolojik, doğal ve kentsel sit alanlarının bulunması nedeniyle birçok kıyı yerleşim birimine göre daha az yapılaşma gösteren ve nispeten bozulmamış bir yerleşim merkezidir.

Foça, Bergama ve Efes kadar eski bir yerleşim birimi olmasına rağmen tarihi yönü ortaya çıkarılamamıştır. İlçede Müze Müdürlüğü ve müze olmaması nedeniyle bulunan eserler İzmir ve Bergama Müzelerinde korunmakta ve sergilenmektedir. Halen boş bulunan iki katlı eski adliye binasının müzeye dönüştürülmesi için yapılan girişimlere, tasarruf tedbirleri ve Kültür Bakanlığı'nın kısıtlı bütçesi nedeniyle olumlu bir yanıt alınamamıştır.

Doğal bir liman olması nedeniyle yat turizmi de gelişmeye başlamıştır. Ancak, deniz yoluyla gelen yabancı teknelerin giriş-çıkış işlemlerinin yapılabilmesi için gümrük kapısı bulunmadığından tekneler Çeşme Limanı'nı tercih etmektedirler. Daha önce izni çıkan ve sadece Bakanlar Kurulu'nun onayını bekleyen Sahil Güvenlik Müdürlüğü ve Emniyet Pasaport Birimi'nin hayata geçirilmesi yat turizminin geliştirilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Yaz turizminin yanısıra yelken sporu için de çok uygun koşullar bulunan ilçede dünya çapında başarılar kazanan Foça Yelken İhtisas Kulübü bulunmaktadır. Türkiye, Balkan ve Dünya dereceleri bulunan Kulüpte, sezonda, yetişkinler ve çocuklar için eğitim verilmektedir.

Çok uzun bir kıyı şeridinde kurulu bulunan Deniz Kuvvetleri'nin geçişi engellediği için turizmi olumsuz olarak etkilediği de ifade edilmektedir.

Foça'nın M.Ö IX. yüzyılda kurulması ve değişik uygarlıkların yaşamasının da etkisiyle günümüze kadar ulaşan ve ilçe turizmine önemli katkıları olan eserler arasında önemli olanlar aşağıda belirtilmiştir;

Taş Ev, İzmir yolu yakınında, Foça'nın 7 km. doğusundadır. M.Ö. 4 yy.'da Lydia-Lykyia geleneğinde Pers etkisinde yapılmış bir anıtmezarıdır. Restore edilerek ziyarete açılmıştır.

Dışkale, 1678 yılında inşaa edilen bu kale kısmen bütünlüğünü korumakta olup, pitoreks bir görünümü vardır. İç kısmında da bir Türk Hamamı'nın kalıntıları bulunur.

Ağalar Konağı, Antik Foça'nın yerleşim alanı üzerinde bulunan sivil mimari örneklerinin en güzellerinden birisiydi. Konak, yığma taş zemin üzerinde ahşap, karkas bir yapıya sahipti. Olasılıkla 19. Yüzyılın ilk yarısında inşa edilmiştir. 1933 yılında Atatürk Foça'ya geldiğinde bu konakta kalmıştır. 1992 yılındaki yangında büyük bir kısmı tahrip olmuştur.

Şeytan Hamamı, antik çağda kayalara oyularak yapılmış bir aile mezarıdır. Mezar uzun bir yol ve iki mezar odasından oluşmuştur. Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal'ın yapmış olduğu kazılar sırasında mezarda bulunan Hellen seramiği, mezarın M.Ö. 4 yüzyıla ait olduğunu ortaya koymuştur.

Kybele Açık Hava Tapınağı, İ.Ö. 580 yıllarında yapıldığı sanılmaktadır. Deniz kıyısında bulunan bu kutsal alanın yaslandığı kayalık üzerindeki sur duvarları, dört ayrı dönemi gösterir.

Athena Tapınağı, Baş tanrıça Athena'nın tahtadan heykelinin yer aldığı, İon dünyasının en eski tapınağı, bugünkü lisenin bahçesinde körfeze ve kente hakim kayalık düzlükte yer alıyordu. Bu kayalık alanda aynı zamanda Anadolu'nun ana tanrıçası Kybele'de saygı görüyordu. 1993 kazıları sırasında ortaya konulan Kybele açık hava tapınağı bunu gösterir. 1952-1970 yılları arasında aralıklı olarak yapılan kazılar 1998 yılında yeniden başlatıldı. Tapınağın podium üzerine oturduğu anlaşıldı. Kazılar halen devam etmektedir.

Sur ve Beşkapılar, Ortaçağdan kalma, şehrin etrafını çevreleyen surların en iyi korunmuş bölümleri, yarımada üzerindeki Bizans, Ceneviz ve Osmanlı dönemlerine ait onarımlardır. Şimdi kısmen tahrip olmuş, mazgallı ve kuleli bir surdur. Yan yana dizili beş kapı bulunan bölümü şehre giriş için kullanılırdı. Beşkapılar yöresindeki yazıta göre, Kanuni Sultan Süleyman zamanında 1538-1539 yıllarında bir onarım görmüştür. Kulenin bu bölümü, 1983 yılında restore edilmiştir. Halen konser, tiyatro gibi sosyal etkinliklerde kullanılmaktadır.

Fatih Camii, 1455'te Fatih Sultan Mehmet'in Foça'yı almasından sonra adına yaptırılmıştır. Kanuni Sultan Süleyman devrinde onarılan cami günümüzde halen kullanılmaktadır.

Kayalar Camii, çok çeşitli onarımlar geçirerek günümüze ulaşmış bir yapıdır. 16. veya 17. yüzyıla tarihlendirilebilecek bir yapı olarak dikkati çeker.

Osmanlı Mezarlığı, Osmanlı mezarlığında yapılan incelemelerde en eski kitabe tarihinin Sultan Süleyman (1520-1566) dönemine ait olduğu saptanmıştır. 16. yüzyılın başlarından 20. yüzyılın ilk yarısına kadar kullanıldığı kesindir.

Hafız Süleyman Mescidi, kim tarafından yapıldığı belli olmayan mescit, 1917 yılında kapanmış olup, 1991 yılında restore edilerek 1992 yılında ibadete açılmıştır.

Tiyatro, 1991 yılında yapılan kazılarda İ.Ö. 340-330 yıllarına ait olup, Anadolu'nun en eski tiyatrosudur. Kazı iki ayrı bölümde yapılmış, birinci bölümde 4,5 mt. yüksekliğinde Analemna duvarı, ikinci bölümde 4 basamak ortaya çıkarılmıştır.

Mozaik, Roma dönemi villasının taban mozaiği olup, İ.S. 4. yüzyıl sonları ile 5. yüzyıl başlarına aittir.

Arkakik Duvar, son dönem kazılarında Foça'nın arkaik dönemde 5 km. uzunluğunda surlara sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Maltepe Tümülüsü tepesinde yapılan kazılarda İ.Ö. 590-580 yıllarına ait sur duvarlarının bir bölümü ortaya çıkarılmıştır. Tarihçi Herodot'un sıkça adından söz etmesi nedeniyle Herodot duvarı adı da kullanılmaktadır.

Siren Kayalıkları, tümüyle volkanik bir yapıya sahip olan Foça'da, fokları andıran adaların en büyüğü olan Orak adasının kuzeybatısındadır. Mitolojide kuş vücutlu kadın başlı olup, yaptıkları büyülü müziğin güzelliği ile bilinen yaratıklar olan Sirenler'in burada yaşadığı ve gemicilere yollarını şaşırtıp bu kayalıklara çarptırdıklarına inanılırdı.

“Ekolojik Köy” Projesi;

1992 yılında Rio'da yapılan Dünya Çevre Zirvesi'nde, dünya liderleri, 21. Yüzyılda uygarlığın devamlılığını sürdürececek programların oluşturulmasına karar vermişlerdir.

Bu görüşten hareketle 1994 yılında kurulan Eko-Köy Ağı (GEN), Gündem 21'i hayata geçirmenin bir aracı olarak ortaya çıkmıştır. Bu ağ içinde yer alan projelerin ortak noktası, eğitim üzerinde durmaları ve ekolojinin toplum ve iş yaşamının gelişiminin birlikteliğini sağlama isteğidir.

Bu konudaki çalışmalar Bağarası Köyü'nde 55 dönümlük bir alanda sürdürülmektedir.

Foklar;

Foça, soyu tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan Akdeniz foklarına ev sahipliği yapmaktadır.

Akdeniz Fok'u dünyanın en nadir oniki memelisinden biri olup, dünyadaki sayısı 400'ü geçmemektedir.

Foça, 1991 yılında oluşturulan Ulusal Fok Komitesinde pilot bölge seçilmiştir.

Ulusal Fok Komitesine bağlı “Foça Yerel Fok Komitesi” bulunmaktadır.

Fokların yaşadığı bölge olan Siren kayalıkları koruma altındadır.

Bu nedenle, doğal, kültürel, tarihi çevresinin korunması, bozulmaması ve düzensiz yapılaşmanın önüne geçilmesi için Foça Özel Çevre Koruma Bölgesi ile ilgili alınan kararların devamlılığının sağlanması ve halkın çevre koruma konusundaki sorumluluğunun bilincinde olması büyük önem taşımaktadır.

İlçede toplam 22 plaj mevcuttur.

Mavi bayraklı plaj sayısı ise 4'tür ve ilçede “A-AG” grubunda 2 seyahat acentesi faaliyet göstermektedir.

İzmir Kuş Cenneti; ülkemizin önemli kuş alanlarından biridir. Çiğli, Menemen ve Foça İlçeleri sınırları içerisinde yer alan ve oluşturduğu tuzcul ve tatlı su bataklıkları, koylar, tuzlalar ve dört dalyandan oluşan geniş bir kıyı sulak alanı olan Gediz Deltasında 82.000 i aşkın su kuşu barınmakta olup, bugüne kadar 230 ayrı kuş türü gözlemlenmiştir. 25 e yakın kuş türü sayı itibariyle uluslararası "Önemli Kuş Alanı" kriterlerini sağlamaktadır. Alanda kumul, tuzcul ve sazlıklardan oluşan pek çok bitki türü tespit edilmiştir.

İzmir Kuş Cenneti'nde Tepeli Pelikan, Flamingo, Angıt, Suna, Küçük ve Büyük Akbalıkçıl, Uzunbacak, Mahmuzlukızkuşu, Sumru, ördek ve kaz türleri gibi pek çok kuş türü üreme, barınma, beslenme ve kışlama olanağı bulmaktadır.

Bu özellikleri nedeniyle İzmir Kuş Cenneti, 15.04.1998 tarih ve 23314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sulak Alanlar Tebliği ile Ramsar Sözleşmesi Listesine dahil edilerek koruma altına alınmıştır. Ayrıca alanın bir kısmı Orman Bakanlığı'nın Av ve Yaban Hayatı Koruma Sahası, tamamı Kültür Bakanlığı'nca 1.derece Doğal Sit Alanı ve yine bir kısmı Arkeolojik Sit Alanı olarak ilan edilmiştir.

Önemli sulak alan kriterlerini sağlayan İzmir Kuş Cenneti'nde, varolan koruma statülerinin yanı sıra çeşitli kurumlar, STK'lar ve üniversitelerin yapacağı çalışmalarda birliktelik sağlamak üzere, ilimiz ve ülkemizde bu tür alanların korunması ve geliştirilmesine örnek teşkil edecek bir girişime daha önderlik etmiş ve İzmir Kuş Cennetini Koruma ve Geliştirme Birliği kurulmuştur.

Bakanlar Kurulu'nca 27.12.2002 tarihinde karara bağlanarak, 18.01.2003 tarih ve 24997 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak İzmir Kuş Cennetini Koruma ve Geliştirme Birliği kurulmuştur.

Birliğin amacı;

Ü İzmir Kuş Cenneti'ni korumak,

Ü Gediz Nehri'nin eskiden döküldüğü tuzcul ve tatlı su bataklıkları, koylar, tuzlalar ve lagünler(dalyan) den oluşan 8.000 hektarı kapsayan alanın korunması,

Ü Kırdeniz, Homa ve Çilazmak Lagünlerini içine alan ve güneyde Ragıppaşa Dalyanını da kapsayan 19.400 hektarlık Gediz Deltası ve bu deltanın hinterlandı olan, kuşların yaşam alanlarını kapsayan bölgenin korunması,

Ü Söz konusu koruma alanlarında gerek fiziki gerekse bilimsel anlamda hem ulusal hem de uluslararası düzeyde her türlü girişimde bulunmak ve gerekli çalışmaları yapmak,

Ü Belirtilen amaçlar için her türlü planlama ve altyapı çalışmalarını yapmak veya uzman kuruluşlara yaptırmak,

Ü Sağlam bir mali yapıya kavuşmak için öncelikle kendi özkaynaklarını oluşturmak, iç ve dış kredi sağlama konusunda gerekli girişimlerde bulunmak,

Ü Gerek öz kaynakları gerekse temin edilen kredileri, amaçlar maddesinde belirtilen doğrultuda kullanmak, her türlü tesisi yapmak,

Ü Bölgedeki kuşların, canlı varlıkların kalitesini arttırmak, bunlar için gerekli her türlü çalışmayı yapmak, tedbiri almak,

Ü Kuş Cennetinin ihtiyacı olan tatlı suyu sağlamaktır.

Tablo 13: Turistik Tesisler

Türü	Turizm işletme belgeli		
	Tesis sayısı	Oda sayısı	Yatak sayısı
Dört yıldız	1	180	346
Üç yıldız	3	187	368
İki yıldız	1	30	45
Bir yıldız	-	-	-
Tatil köyü	6	671	1.331
Motel ve Otel	2	147	371
Pansiyon	16	138	362
Apart otel	8	138	456
Butik otel	4	47	127
Kamp (Devlet tesisleri)	4	188	669
Toplam	53	1.726	4.069

Kaynak: Foça Turizm İlçe Müdürlüğü, 2007.

Not: Turizm Bakanlığında belgeli yatak adedi: 1.678'dir.

Diğerleri belediye denetimindeki yatak sayısıdır.

Foça, 1990 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile “Özel Çevre Koruma Bölgesi” olarak tespit ve ilan edilmiştir.

İlçede toplam doğal, kentsel ve arkeolojik sit alanı yaklaşık 39 km.’dir. İlçede 13 adet doğal, tarihi ve kültürel önem arz eden yer vardır.

Öne çıkan turistik yerleri olarak; Beşkapılar Kalesi, Kybele Açık Hava Tapınağı, Fatih ve Kayalar Cami, Athena Tapınağı, Şeytan Hamamı, arkeolojik surlar, Pers Mezar Anıtı, Siren Kayalıkları, Osmanlı Mezarlığı, Kozbeyli Köyü, mozaikler ve Dışkale sayılabilir.

İlçedeki turizm çeşitleri olarak yaz turizmi, su sporları ve traking sayılabilir.

3.5. Kamu Maliyesi

İlçe Merkez Belediyesi bütçesi 14.386.480 YTL’dir.

Gerçekleşen merkez belediye yatırımları ise 995.757,90 YTL’dir.

Tablo 14: Vergi (2006)

		Mükellef sayısı	Tahakkuk edilen vergi tutarı (YTL)	Tahsil edilen vergi tutarı (YTL)
Maliye Bakanlığı	Gelir	1.554	10.515.495,79	8.244.681,83
	Kurumlar	142	380.661,21	188.365,93
	Katma değer	775	2.259.720,39	1.569.375,67
	Diğer	785	4.023.777,35	3.252.413,43
Belediye	Emlak	10.723	966.106,56	819.552,24
	Çevre temizlik	6.786	89.899,37	87.531,16
Toplam vergi gelirleri (YTL)			18.235.660,67	14.161.920,26

Kaynak: İl Vergi Dairesi Başkanlığı, Foça Kaymakamlığı, Foça Belediyesi, 2007.

2007 Yılı KÖYDES Yatırım Programı çerçevesinde ilçeye;

- Yenibağarası-Yenifoça Köy yolunun (10 km.) 2. Kat asfalt yapılması için 142.000,00 YTL,
- Yenibağarası-Kocamehmetler Köy yolunun (3 km.) 2. Kat asfalt yapılması için 42.600,00 YTL

olmak üzere toplam 13 km. yol için 184.600,00 YTL ödenek ayrılmıştır. Yolların yapımı, 10.07.2007 tarihinde tamamlanarak hizmete açılmıştır.

Foça Balıkçı Barınağı için, Ulaştırma Bakanlığı tarafından 5.000.000,00 YTL proje bedelli bir balıkçı barınağı yapılmak üzere 2007 yılı için 1.000.000,00 YTL ödenek ayrılmıştır.

Foça Yat Limanı Projesi DLH 6. Bölge Müdürlüğü'nce geliştirilmiştir. Uygun yer arama çalışmaları devam etmektedir.

4. Sosyal Yapı

Foça ilçesinin tarihinin çok eskilere uzanması, buna paralel olarak eğitim ve öğretimi de gerilere götürmektedir. Eldeki kayıtlara göre Foça Rüşdiyesi 1875 yılında 22 öğrenci ile eğitime başlamış, bunu takip eden Cumhuriyetin ilk kuruluş yıllarında da ilçenin tüm yerleşim birimleri okula kavuşmuştur.

İlçede okul öncesi eğitim veren okul (anaokulu) sayısı 9'dur. İlköğretim okulu sayısı 12, Meslek Lisesi 2, normal lise sayısı ise 2'dir.

İlçede 22 branş öğretmenine ihtiyacı vardır. (ev ekonomisi 2, rehberlik 3, matematik 2, bilgisayar 4 coğrafya 1, beslenme 2, fizik 1, din kültürü 5, beden eğitimi 2)

Derslik ihtiyacı, orta öğretimde (mesleki ve teknik) 6, ilköğretimde ise 9'dur.

Taşınmalı öğrenci uygulaması kapsamında 3 taşıma merkezine 36'ı birinci kademe, 84'ü ikinci kademe olmak üzere toplam 120 öğrenci taşınmaktadır.

2006-2007 öğretim yılında açılan 69 kursa 1.434 kişi katılmıştır.

“Ulusal Eğitime Destek Kampanyası” çalışmalarını sonucunda; ilçe genelinde okuma yazma bilmeyen yetişkin sayısı 338 olarak tespit edilmiştir.

4.1. Eğitim

İlçede eğitim düzeyi yüksek olup, okuryazarlık oranı yüzde 99'dur. (Kadın: 12.338, Erkek 23.431)

Tablo 15: Eğitim Durumu (2006)

Türü		Adet	Erkek öğrenci	Kız öğrenci	Öğretmen sayısı	Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı
Okul Öncesi		9	79	87	8	21
İlköğretim		12	1.209	1.085	156	15
Ortaöğretim	Meslek lisesi	2	288	131	32	13
	Diğer liseler	2	194	243	37	12
Toplam		25	1.770	1.546	233	14

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İlçe Kaymakamlığı, 2007.

İlçede 1 dershane, 1 sürücü kursu ve 1 halk eğitim merkezi vardır. Ayrıca, ilçenin bir tane kütüphanesi bulunmaktadır.

Tablo 16: Eğitim Durumu (2006)

Türü	Adet	Erkek öğrenci	Kız öğrenci	Eğitmen sayısı
Dershane	1	99	96	20
Sürücü kursu	1	195	93	7
Halk eğitim merkezi	1	660	842	37
Diğer eğitim ve kurs merkezi	Özel			
	Ana Okulu	14	6	2
Toplam	4	968	1.037	66

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İlçe Kaymakamlığı, 2007.

4.2. Sağlık

İlçede 42 yatak kapasiteli bir devlet hastanesi, 1 tane 112 Acil Yardım İstasyonu vardır.

İlçede kamuya ait 2 adet laboratuvar, 2 aile hekimi ve 1 eczane bulunmaktadır. İlçedeki özel muayenehane sayısı 3, özel eczane sayısı ise 19'dur.

Devlet Hastanesindeki eksik kadro nedeniyle yeterli sağlık hizmetinin sunulduğu söylenemez. Bu nedenle ilçede nöroloji, göz, çocuk bölümleri uzmanları ile eczacı ve diyetisyen gibi kadrolara Sağlık Bakanlığı'nca atama yapılması uygun olacaktır.

Tablo 17: Sağlık Hizmetleri (2006)

		Adet		Yatak kapasitesi		Doktor sayısı		Hemşire sayısı		Diğer sağlık görevlisi		Hizmet verilen hasta sayısı
		M	İ	M	İ	M	İ	M	İ	M	İ	
KAMU	Hastane	1		42	-	22	2	27	-	30	5	66.277
	ASM	4	-	-	-	3	1	9	3	14	3	78.492
	Toplam	5	-	42	-	25	3	36	3	44	8	144.769

Kaynak: Foça Kaymakamlığı, 2007.

M: Mevcut, İ: İhtiyaç

4.3. Kültür ve Spor

İlçedeki spor kulüpleri;

Foça Belediye Spor (Branş; Basketbol/Voleybol) (Lisanslı sporcu sayısı; 250)

Yeni Bağarası-Bağarası (Branş; Futbol) (Lisanslı sporcu sayısı; 300)

Yenifoça (Branş; Futbol) (Lisanslı sporcu sayısı; 250)

Gerenköy (Branş; Futbol) (Lisanslı sporcu sayısı; 250)

Foça Poyraz Spor Kulübü (basketbol) lisanslı sporcu sayısı 33, Foça Spor Kulübü (basketbol, voleybol) lisanslı sporcu sayısı 235, Foça Yelken İhtisas Kulübü lisanslı sporcu sayısı ise 65'dir. Okyanus Taekwon-do Spor Kulübünün ise lisanslı sporcu sayısı 67'dir.

İlçede 38 dernek vardır. Bunlardan bazıları; Atatürkçü Düşünce Derneği-Foça Şubesi, Hacı Bektaş Veli Kültür ve Tanıtma Derneği Bağarası Şubesi, Türkiye Kızılay Derneği-Foça Şubesi, Yeni Bağarası Spor Kulübü Derneği, Foça Spor Kulübü olarak sayılabilir.

- Uluslararası Foça Festivali; Ağustos 2007 1. Hafta,
- Rastgele Balıkçılık Festivali; 09-11 Eylül 2007 tarihlerinde

gerçekleştirilecektir.

İlçede bir halk kütüphanesi ve Foça Merkez Belediyeye ait bir kültür merkezi vardır.

Tablo 18: Sportif Tesisler (2006)

Tür	Mevcut	Kapasite
Stadyum	2	1500 (koltuk)
Spor salonu	Kapalı	1 400
	Toplam	1 400
	Açık	1 *
	Toplam	1 *
Futbol sahası	Çim	2 *
	Toprak	2 *
	Toplam	4 *
	Açık	3 *
	Toplam	3 *

Kaynak: İl Gençlik ve Spor Müdürlüğü, İlçe Kaymakamlığı, 2007.

* Bilinmiyor.

Ayrıca, ilçede 1 su sporları merkezi olup, 74 yatak kapasitelidir.

Foça-Gerenköy Yeni Bağarası toprak yüzeyli futbol sahası da faal durumdadır.

5. Altyapı

Foça sit alanları ile birçok kıyı yerleşim birimine göre daha az yapılaşma gösteren ve doğal yapısı nispeten bozulmamış bir ilçemizdir.

İlçenin kentsel ve doğal sit alanı olması ilçede inşaat sektörünün yavaşlamasına neden olmuş, arsa üretimi yok denecek kadar aza inmiştir.

İlçenin turistik bir belde olması, arsa ve bina rayiçlerine de yansımaktadır. Ayrıca ilçe, tarihi gelişimi itibarıyla değişik dönemlerin mimari özelliklerini taşıması nedeniyle arkeolojik ve doğal sit koruması altındadır.

Turizm girdisinin yoğunlaşması, buna karşılık koruma alanlarının genişliği, ilçede arazi ve konut fiyatlarının aşırı artmasına neden olmuştur. Foça Belediyesinin çalışmaları sonucunda iki etap olarak hazırlanan Foça Koruma Amaçlı İmar Planının ilk etabı olan 3. Derece Sitlere İlişkin Planlama Çalışması bitmiş ve plan 1 Nolu Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunun onayına sunulmuş ve onaylanmıştır.

Sit alanları nedeniyle genelde çarpık kentleşme sorunu olmayan ilçede gecekondular da bulunmamaktadır.

Foça'da konut açığının bildirilmemesine rağmen özellikle memurlar açısından büyük bir konut sıkıntısı yaşanmaktadır. Mevcut konutların yazlık olarak yüksek fiyatlarla kiraya verilmesi ve imar planının getirdiği sınırlamalar konut sıkıntısının başlıca nedenleridir.

Mevsimlik olarak çalışmak üzere ilçeye gelen işçiler yaz sezonunda kiraların yüksekliği nedeniyle beldelerde ya da çevre ilçelerde ikamet etmektedirler.

Tablo 19: Hanehalkı Temel Altyapı Gereksinimleri (2006)

		Elektrik	Su	Telefon
Abone sayıları	Konut	17.754	6.483	3.819
	İşyeri	3	*	7.956
	Toplam	17.757	6.483	11.775
Toplam tüketim miktarı(**)	Konut	20.617.635	426.008***	*
	İşyeri	320.252	*	*
	Diğer	20.937.887	*	*
	Toplam	41.875.774	*	*

Kaynak: Foça Merkez Belediye, 2007.

* Bilinmiyor. ** KWh *** m³

Tablo 20: Enerji Kaynakları, Arıtma Tesisleri (2006)

	Var / Yok	Adet	İhtiyaç
Arıtma tesisi	Var	1	Yok

Kaynak: Foça Merkez Belediye, 2007.

İlçenin kanalizasyon oranı yüzde 85 düzeyindedir. Geri kalan bölümünde arkeolojik sit nedeniyle kanalizasyon çalışması yapılamamaktadır.

İlçede bir Yat Bağlama Rıhtımı mevcuttur. Yat limanı yoktur. Ancak, Yenifoça'da Yap-İşlet-Devret Modeli ile yapılmasının düşünüldüğü, fakat ihaleye katılımın olmadığı belirtilmiştir.

İlçedeki otopark sayısı ise dördttür.

İlçenin denizyolu ile Midilli adasıyla bağlantısı vardır.

Karayolu ile Yeni Foça, Menemen, Aliğa, İzmir bağlantısı vardır. Bu hatta midibüs+otobüs olmak üzere toplam 58 adet araç sözkonusu hatlarda çalışmaktadır.

Köyleri ile bağlantısı 11 adet minibüs ile sağlanmaktadır.

6. Sorunlar ve Çözüm Önerileri

İlçe tarımını;

- Tarım alanlarının amaç dışı kullanımı,
- Tarım alanlarında ekonomik işleme seviyesinin çok altına düşmüş olması,
- DSİ sulama alanlarındaki 1. sınıf tarım arazilerinin yapılaşmaya açılması olumsuz etkilemektedir.

İlçede belediyeye ait olan ve tutulan balıkların değerlendirilmesi için bulunan soğuk hava deposunun kapasitesi yetersizdir. Bu tesisin şoklama ünitesi de bulunmamaktadır.

Ü İhracatın gelişmesi, balık ve balık ürünlerinin işlenebilmesi için tesisler kurulmalı ve belirli bir tonaja kadar gemilerin yanaşabilmesi için iskeleler yapılmalıdır.

Ü İlçe turizmini engelleyen etkenler başında; 1. derece sit alanlarının doğal, arkeolojik değerinin bulunması, ulaşım zorluğu, yatak kapasitesinin azlığı ve ilçenin askeri bölge olması gelmektedir.

Ü İlçede yapılan kazılarda ortaya çıkarılan tarihi eserlerin sergilenebileceği bir müze bulunmamaktadır. Sözkonusu müze yapımının Kültür Bakanlığı'nca yatırım programına alınması gerekmektedir.

Halen bulunan bazı tarihi eserlerin üzeri tekrar toprakla örtülmekte, korunmaya çalışılmaktadır.

Ü Askeri eğitim alanlarının çok yakın olması da turizm açısından çeşitli sakıncalar yaratmaktadır.

Ü İlçede yatak kapasitesi yetersizdir.

Ü Kozbeyli köyünün bir Şirince gibi turizme açılması, ayrıca ilçeye turizmi çekebilmek için bir müzeye ihtiyaç vardır.

Ü İlçeye bağlı 4 köyün 3'ünün içme suyu yeterli olup, Yeniköy'de içme suyu sıkıntısı yaşanmaktadır.

Ü İlçede inşaat sektörünün malzeme teminindeki güçlük, malzemelerin pahalılığı ve nakliye gibi sorunları bulunmaktadır.

Ü İlçedeki su ihtiyacının karşılanması için yeni kuyular açılmalıdır. Özellikle Yeniköyde mevcut içme suyu yetersizdir. Bu nedenle Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü'nce yapılan sondaj çalışmaları sürdürülmelidir.

Ü Mevcut meralar zayıf ve yetersizdir. Hayvancılığın geliştirilmesi için mera alanlarının iyileştirilmesi büyük fayda sağlayacaktır.

Ü İhracatın gelişmesi, balık ve balık ürünlerinin işlenebilmesi için tesisler kurulmalı ve belirli bir tonaja kadar gemilerin yanaşabilmesi için iskeleler yapılmalıdır.

İlçede mevcut balıkçı teknelerinin ihtiyacını karşılayacak bir balıkçı barınağına ihtiyaç vardır. Belediye imar planında yeri gösterilen ve DLH tarafından projesi yapılmış olan balıkçı barınağının Ulaştırma Bakanlığı'nca yatırım programına alınması uygun olacaktır.

Projenin hayata geçirilmesi ile birlikte büyük balıkçı teknelerinin her türlü hizmeti alabilecekleri bir yerleri olacaktır. Onlardan boşalan ve Büyük Denizde bulunan kıyı şeridine de yatçıların bugünden daha fazla sayıda gelmeleri beklenmektedir. Bu alana da yeni düzenlemenin yapılması, yatçıların her türlü taleplerinin karşılamaları sağlanması ihtiyacı vardır.

Balıkçı ve diğer teknelerin tamir edilebileceği bir tersaneye ihtiyaç duyulmaktadır.

Ü Foça'nın koruma altına alınmış belli bölgelerinde avlanma yasağı bulunmaktadır. 1. Derece Askeri Alan ilan edilen bölgeye de balıkçıların girmesinin yasaklanması ilçe balıkçılığının sorunları arasındadır. Bu nedenle balıkçıların mağduriyetinin telafi edilecek şekilde desteklenmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

3000 yıldır yaşayan kent konumuyla kültür turizmine yönelmesi, kazısı yapılan arkeolojik değerlerin görsel olarak ortaya konması, otellerin kongre salonundan yararlanılarak İzmir'deki bazı kongrelerin Foça'da yapılması, bunların yanında deniz aktivitelerine yer verilmesi gerekmektedir.

Ü İlçede günübirlik turizmin yanında, kültür turizminin de geliştirilmesi önemlidir. Kültür Bakanlığı, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü'nün kent merkezindeki iki sokakta başlatmış olduğu, sivil mimari örneklerin onarılması ve yeni yapıların cephelerinin giydirilmesi projesi hazırlanmış olup, çalışmaları sürdürülmektedir. Bu projeye yeterli kaynak ayrılmalıdır.

Ayrıca, su sporlarına ağırlık verilmelidir.

İlçede arkeolojik kazılarda çıkan eserlerin sergilenebileceği bir müze yapımı Kültür Bakanlığı'nca yatırım programına alınmalıdır. Çünkü, halen bulunan bazı tarihi eserlerin üzeri tekrar toprakla örtülmekte ve korunmaya çalışılmaktadır.

Ü Foça'da yat turizmi gelişmekte olup, deniz yoluyla gelen yabancı teknelerin giriş-çıkış yapabilmesi için Gümrük Kapısı açılması gerekmektedir. Bu konu ile ilgili girişimler tamamlanmalıdır.

İlçe girişinde halihazırda bulunan "kendin pişir kendin ye" tipi tesislerin çevre düzenlemesi ile daha cazip hale getirilmesi, bu bölgenin İzmirliilerin hafta sonunu değerlendirebilecekleri bir cazibe merkezi haline gelmesi iş hacmini artıracaktır.

Ü Yapılacak bir küçük sanayi sitesi, ilçenin daha düzenli bir görünümüne kavuşmasını sağlayacaktır. Yeri tespit edilen, projesi hazırlanan, Yüksek Anıtlar Kurulu'ndan onay beklenen site yapımı gerçekleştirilmelidir.

Gerenköy'de bulunan DSİ Sulama Suyu kanallarının onarımlarının yapılması gerekmektedir.

Foça İlçe merkezinde çok sayıda memur ve asker bulunmaktadır. Bunların bir kısmı kamuya ait lojmanlarda oturmaktadır. Geri kalanı ise Bağarası-İzmir ve Menemen'e gidip gelerek konut sorununa çözüm bulmuştur.

Ü Belediye ve Toplu Konut İdaresince konut yapımı konusunda uzun vadede çözüm bulunması gerekmektedir

Ü İlçeye olan ulaşım imkanlarının (deniz otobüsü, vapur) çeşitlendirilmesi ve çoğaltılması gerekmektedir.

Foça Tarım Açık Cezaevinin zirai faaliyetlerde kullandığı alet ve ekipmanların büyük bir kısmı ekonomik ömrünü tamamlamıştır. Zirai faaliyetlerin sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi için 2 adet traktör, 2 adet dörtlü pulluk, 1 adet diskarow, 1 adet hayvan gübresi dağıtma makinası ve 1 adet de balya makinasına ihtiyaç duyulmaktadır.

7. Yatırım Olanakları

Bütün kıyı yerleşmelerinde olduğu gibi Foça'nın özellikle Yeni Foça yönünde ikincil konut gelişimi mevcuttur. Ancak bu gelişme turizm sektörünün gelişmesi açısından olumlu değildir. Bu nedenle, büyük turizm yatırımcılarının uygun bölgelerde tesis yatırımları yapmalarına ihtiyaç vardır. Bütün koyların turizm bölge alanında bulunması nedeniyle sit sorununun olmayacağı düşünülmektedir.

Yat limanı, balıkçı barınağı gibi ilçe için çok önemli projeler, yap-işlet-devret yolu ile gerçekleştirilebilir.

Gerenköy, Bağarası, Yeniköy, Ilıpınar köylerinde son dönemde Şaraplık  z m bağları kurulmak üzere arazi alımları olmaktadır.

İlgede  zel sektöre ait bir mantar üretme  iftliği bulunmaktadır. BaŐka tesislerin de açılması mümkündür.

Ayrıca ilgede bulunan tavuk çiftliklerinde bio gaz üretim tesisi yapılarak koku problemleri giderilebilir, ısınma ve aydınlanma ihtiyaçları karŐılanabilir.

Yine ilgede bulunan çiftlikler ile köpek çiftlikleri  ğrenci ziyaretlerine açılabilir, buralara düzenlenecek günübirlik gezilerle öğrencilere eğitim verilebilir.

Foça'da yetiŐtirilen meŐhur "Foça Karası  z m"  eŐidinin, Kozbeyli, bunun yanı sıra Karaburun ve Urla civarında da yaygınlaŐtırılabilir.

Turizm sektöründe günü birlik tesisler arttırılabilir.

Tablo 21: İlçenin Swot Analizi

G�cl� Yönleri	Zayıf Yönleri
<ul style="list-style-type: none">-İlçe fokları ve sahip olduğu tarihi değerleri ile hızla gelişmekte olan bir turizm merkezidir.-Balıkçılığın geliŐmiŐ olması, özellikle yabancı turistlere sağlıklı ve �zg�n ürünler sunulma imkanı vermektedir. Bu da ilçenin turistik niteliğini destekleyici bir unsurdur.-Tarımsal �r�n deseni zengindir.	<ul style="list-style-type: none">-İlçe merkezinde askeri alanlara ayrılan alanın genişliği turizm açısından bir dezavantaj teşkil etmektedir.-İlçenin sit alanı olması turistik yapılaŐmayı yavaŐlatmaktadır.
Yatırım Olanakları	Tehditleri
<ul style="list-style-type: none">-Turistik tesis yatırımları açısından son derece uygun bir ilçedir.-Yat limanı, balıkçı barınağı gibi ilçe için çok önemli projeler, yap-İŞlet-devret yolu ile gerçekleştirilebilir.-Gerenköy, Bağarası, Yeniköy, Ilıpınar köylerinde son dönemde Şaraplık �z�m bağları kurulmak üzere arazi alımları olmaktadır.-İlgede �zel sektöre ait bir mantar üretme �iftliği bulunmaktadır. BaŐka tesislerin de açılması mümkündür.-Yine ilgede bulunan çiftlikler ile köpek çiftlikleri �ğrenci ziyaretlerine açılabilir, buralara düzenlenecek günübirlik gezilerle öğrencilere eğitim verilebilir.	<ul style="list-style-type: none">-İzmir'e yakınlık, ikincil konut üretimini hızlandırmıŐ, bu durum turistik geliŐmeyi tehdit eden boyutlara ulaŐmıŐtır.

8. Sonuç

Foça, bütün Ege'de eski dokusunu nispeten de olsa koruyabilmiş az sayıdaki sahil yerleşimlerinden birisidir.

İzmir Körfezinin doğu ve kuzey kanadını teşkil eden Foça, körfezin batı kanadında yer alan Karaburun ile karşı karşıyadır.

İzmir'in Menemen ve Foça ilçeleri ile Kemalpaşa yöresini tümü ile kaplayan Gediz Havzası, Türkiye'nin en büyük havzaları arasındadır. Bu havzanın en önemli akarsuyu da Gediz Nehri'dir.

Foça İlçesi, 1990 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile "Özel Çevre Koruma Bölgesi" ilan edilmiştir.

İlçenin geniş bir alanı sit kapsamı içerisindedir. İlçeye adını veren Fok Balıklarının korunması amacıyla Foça 1991 yılında Ulusal Fok Komitesi'nce "pilot bölge" seçilmiştir. Siren Kayalıkları fok balıklarının barınma ve üreme alanlarıdır.

Foça ilçesi ve Yenifoça beldesinde turizm önemli bir sektör olmakla birlikte, diğer belde ve köylerde tarım ön plana geçmektedir. Ayrıca balıkçılık ve hayvancılık da ilçenin diğer ekonomik kaynaklarını oluşturmaktadır.

Foça tarihsel gelişim sürecinde tarımsal ürünlerin üretilip, bir kısmının da dış ülkelere satıldığı bir ekonomik yapıya sahipken cumhuriyetle birlikte bu özelliğini yitirmiştir.

Foça altmışlı yıllardan itibaren önem kazanmaya başlayan turizm ile ekonomik açıdan canlanma ve yeni bir yapılanmaya başlamıştır.

Köylerde tarım ve hayvancılık, Eski Foça ve Yeni Foça'da ise turizm ve balıkçılık en önemli geçim kaynağıdır.

Kıyı boyunca çok sayıda pansiyon, tatil sitesi, kamping, otel ve tatil köyü açılmıştır. Ayrıca yoğun olarak ikincil konut yerleşimi vardır.

Zamanla Foça, İzmir ve Manisa'nın sayfiye yeri haline gelmiştir.

Foça merkez ve Yeni Foça'nın günübirlik hafta sonu nüfusu da artmaktadır. Bu nedenle günübirlik tesisler giderek önem kazanmıştır.

Bölgenin pazar merkezi Menemen'dir ve bazı kentsel hizmetler de Menemen'den sağlanmaktadır. Bu nedenle Foça'da imalat ve küçük sanayi fazla gelişmemiştir.

Ticaret ise nüfusun çeşitliliği ve büyüklüğü ile doğru orantılı olarak gelişmektedir. Yerli halkın ihtiyaçlarını karşılayan ticarethanelerin yanında günübirlikçilere, asker ve asker ailelerine, yazlıkçılara yönelik perakende ticaret artmaktadır.

Eski Foça ile Yeni Foça arasındaki sahil yolunun etrafında turizme yönelik konaklama tesisleri yoğun olarak faaliyet göstermektedir. Ayrıca balık üretim çiftliği de faaliyettedir.

İlçe ekonomisinin gelişimi açısından; ilçede turizm sektörünün gelişimini engelleyen etkenlerin ortadan kaldırılması, ilçeye ulaşım imkanlarının çeşitlendirilmesi, ilçeye sanayi sitesinin yapılması gereklidir.

9. İletişim

Tablo 22. İletişim Bilgileri

	Adres	Telefon	Faks	E-Mail
Kaymakamlık	Foça Kaymakamlığı 35680 Foça/İZMİR	(232) 812 11 66	(232) 812 11 64	---
Belediye Başkanlığı	Foça Belediye Başkanlığı 35680 Foça/İZMİR	(232) 812 11 27	(232) 812 24 22	bilgi@foca.bel.tr
Esnaf ve Sanatkârlar Odası	Fevzi Paşa Mah. Esenevler Apt. No. 11 K.2 Foça/İZMİR	(232) 812 10 25	(232) 812 75 05	ieosb@org.tr
İlçe Emniyet	İlçe Emniyet Müdürlüğü 35680 Foça/İZMİR	(232) 812 18 00	(232) 812 28 89	---